

CAHANIN NƏSİMİ

Bütün zamanların şair və mütəfəkkiri İmadəddin Nəsimiyə həsr olunmuş 2019-cu il ərzində Özbəkistanda keçirilmiş tədbirlərlə bağlı Azərbaycan Respublikasının Özbəkistandakı səfirlərinin nəzdində fəaliyyət göstərən Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin direktoru **Samir Abbasovla** söhbətimizi oxuculara təqdim edirik.

tabxana-informasiya sahəsinin inkişafı" üzrə Dövlət Proqramının Tədbirlər Planı'nın hazırlanmasında iştirak edib. 2009–2010-cu illərdə Azərbaycanın kitab abidələrinin reyestrinin yaradılması layihəsinin koordinatoru olub. 2010-cu ildə S.Abbasovun rəhbərliyi ilə "Dağıdılmış kitabxanalar və məhv edilmiş mədəni sərvətimiz" adlı layihə həyata keçirilib. İlk dəfə olaraq bütün işğal olunmuş ərazilərimizdə məhv edilmiş kitab sərvətimizə dair araşdırılma aparılıb, onların həcmi və Azərbaycan mədəni irsinə vurulan ziyan müəyyənləşdirilib, Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin layihəsi ilə bu mövzuda Azərbaycan, rus və ingilis dillərində kitab nəşr olunub.

O, 2015–2018-ci illərdə Azərbaycan Respublikası və Özbəkistanın bir sıra nüfuzlu mükafatları ilə təltif edilib.

“Mədəniyyət.AZ”: Seyid Əli İmadəddin Nəsimi nəinki 1369-cu ildə doğulub böyüdüüyü qədim Şamaxı şəhərinin və Azərbaycanın, bütövlükdə dünyanın öyünə biləcəyi dahi şair, fakir və düşüncə nəhəngidir. Bütün müsəlman aləmi kimi, bizə dost və qardaş olan özbəklər də onunla fəxr edir, əşarını sevä-sevä öyrənir, adı və irsi ilə qürur duyurlar. Odur ki şairin vətəninə 2019-cu ilin “Nəsimi ili” elanı Özbəkistanda da çoxsaylı tədbirlər, görüşlər, anımlarla yadda qaldı. Və yaqin ki, bu bayram ovqatı ta ilin sonunadək eyni coşqu və məhəbbətlə davam edəcəkdir...

Samir Abbasov: Elədir. Başa vurmaqda olduğumuz 2019-cu ilin Azərbaycanda mədəniyyət müstəvisində dahi şairimizə həsr edilməsi ilə əlaqədar, habelə Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən Özbəkistandakı Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin təsdiq olunmuş iş planına əsasən il ərzində Özbəkistanda dahi Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsimiyə həsr olunmuş silsilə tədbirlərin keçirilməsi, layihələrin gerçəkləşdirilməsi planlaşdırıldı. Belə ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham

Əliyev tərəfindən 2019-cu ilin “Nəsimi ili” elan olunması ilə bağlı Özbəkistandakı Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi tərəfindən il ərzində Daşkənddə silsilə tədbirlər təşkil olunub və biz bu istiqamətdə fəaliyyətimizi davam etdiririk.

Azərbaycan xalqının çoxəsrlik ənənələrə malik bədii və fəlsəfi fikrində dərin iz qoymuş mütəfəkkir şair İmadəddin Nəsiminin zəngin irsini əks etdirən əsərlərinin özbək dilinə çevrilməsi də əsas prioritet məsələlərdəndir. Bununla əlaqədar olaraq Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin layihəsi ilə “Nəsimi ili” çərçivəsində dahi şair və mütəfəkkirin qəzəlləri ilk dəfə olaraq özbək dilinə tərcümə edilib, “Жононни севарман” adlı kitab Daşkənddə çap edilib. Kitabda Nəsiminin çoxsaylı qəzəlləri, habelə Nəsimi irsinə dair Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası M.Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunda saxlanılan nadir əlyazmaların surətləri, Nəsiminin rübailəri əsasında tanınmış azərbaycanlı xəttat Qulamhüseyn Darabadinin hazırladığı miniatürlərin surətləri yer alıb.

Bu il martın 28-də Özbəkistandakı Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin, AMEA-nın Nəsimi adına Dilçilik İnstitutu, Azərbaycanın “Kaspi” qəzeti və təhsil şirkətinin birgə layihəsi ilə Bakıda Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində Azərbaycan və özbək alimlərinin iştirakı ilə “İmadəddin Nəsimi və özbək ədəbiyyatı” adlı Beynəlxalq elmi konfrans keçirildi.

Tərəfimizdən hər iki ölkənin şairləri arasında İmadəddin Nəsimiyə həsr edilmiş “Məndə sığar iki cahan” adlı şeir müsabiqəsi elan edilib və müsabiqə əsasında Azərbaycan və Özbəkistan ədəbiyyatının nümayəndələrinin Nəsimi yaradıcılığına həsr etdikləri yeni şeirləri və poemaları toplanılır. Toplanan əsərlər sonda vahid bir nəşrdə cəm edilərək hər iki dilə tərcümə olunacaq, kitab halında yayımlanacaq.

– Qeyd etdiyiniz müsabiqə məsələsi diqqətimizi çəkdi. Bu barədə bir qədər ətraflı bəhs edə bilərsinizmi?

– Məmnuniyyətlə. Həmin müsabiqəyə maraq daha böyük oldu, hər iki ölkədən yarışmaya çoxsaylı əsərlər təqdim olundu. Müsabiqəyə marağın yüksək olmasının göstəricilərindən biri kimi Özbəkistanın Xalq şairi Camal Kamalın xalq şairimiz Bəxtiyar Vahabzadənin dahi söz ustası İmadəddin Nəsimiyə həsr etdiyi “Fəryad” əsərini özbək dilinə çevirməsini və müsabiqəyə təqdim etməsini göstərmək kifayətdir. Yuxarıda da qeyd etdiyimiz kimi, müsabiqəyə, əsasən, Azərbaycan və Özbəkistan ədəbiyyatının nümayəndələrinin Nəsimi yaradıcılığına həsr etdikləri yeni şeirləri və poemaları, habelə Nəsimi dəstxətinə, yaradıcılıq yoluna uyğun şeirlər toplanıb. İştirakçılardan əsərlərini cari ilin 5 aprelədən 30 iyun tarixinədək Özbəkistandakı Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin elektron poçtuna göndərmələri xahiş olunurdu. Müsabiqəyə təqdim edilən materiallar şeir və ya poema olmalı, həmçinin buraya müəllifin pasportunun elektron formada surəti, müəllif haqqında qısa məlumat da daxil edilməli idi.

Toplanan əsərlər sonda vahid bir nəşrdə cəm edilərək hər iki dilə tərcümə olunub və kitab halında yayımlanıb. Müsabiqənin yekununda iki ölkədən ən dəyərli iki əsərə (ümumilikdə dörd nəfər) Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin diplom və pul mükafatları təqdim edilib.

İMADƏDDİN NƏSİMİ VƏ ÖZBƏK ƏDƏBİYYATI

Beynəlxalq elmi konfrans

28 mart, saat 12:00
Bakıda Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzi

– Yaqin ki, müsabiqənin yekun mərhələsi təntənəli olacaq, onun uzun müddət yaddaşlarda qalması üçün gərəkli tədbirlər görülməkdir...

– Bəli. Müsabiqənin yekun mərasimində Özbəkistandakı Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi, Özbəkistanın Əlişir Nəvai adına Daşkənd Dövlət Özbək dili və Ədəbiyyatı Universiteti, ədəbiyyat sahəsində tanınmış “Kitab dünyası” qəzetinin təşkilatı dəstəyi ilə Daşkənddə “Canımı qıldım fəda...” adlı təntənəli poeziya axşamının keçirilməsi nəzərdə tutulub.

– Samir müəllim, deyə bilərsinizmi, “Nəsimi ili” ilə əlaqədar qardaş ölkədə daha hansı tədbirlər nəzərdə tutulub?

– Hazırda Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi Nəsimi irsinə dair daha bir layihəyə start verib. Belə ki, Nəsimi yaradıcılığına dair Özbəkistan Milli Elmlər Akademiyasının Biruni adına Şərqsünəslük İnstitutunda saxlanılan əlyazmaların müəyyən edilməsi, onların kataloqunun hazırlanması, surətlərinin qarşılıqlı əsaslarla Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının M.Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutu ilə mübadiləsi layihəsi üzərində iş aparılır. Bununla əlaqədar Azərbaycan tərəfdən mütəxəssislər artıq Daşkəndə qalmış və sözügedən institutda tədqiqat işlərinə başlamışlar. Digər tərəfdən Orta Asiyanın zəngin mədəni və ədəbi ənənələrə malik ölkəsi olan Özbəkistanda Nəsimi yaradıcılığına böyük maraq var, hətta sovet dövründə Nəsiminin əsərlərinə qardaş ölkədə çap olunub. Bu ənənənin davamı kimi Özbəkistandakı Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət

Халқ аенгизлар, халқ тўқинлар, халқ кучи

Адабиёт газетаси

Email: anabiyot@rambler.ru Маънавият йилы ва ҳадий санъи

Merkazining layihasi ilə dahi Nəsiminin qəzəlləri özbək dilinə tərcümə olunub və Daşkənddə çapdan çıxıb. "Cananı sevərman" adlı kitab böyük Azərbaycan şairi, mütəfəkkiri İmadeddin Nəsiminin 650 illik yubileyi və "Nəsimi ili"na həsr olunub. Qəzəlləri orijinaldan özbək dilinə tanınmış Özbək alimi və tərcüməçisi Tahir Qaxxar çevirib. Layihənin rəhbəri olaraq nəşrə yazdıgımız "Ön söz"də Azərbaycan, fars və ərəb dillərində çoxsaylı orijinal əsərlər yaratmış dahi Nəsiminin qardaş ölkə poeziyası və ədəbi dilinin inkişafında əvəzsiz xidmətlərini qeyd etmiş, Nəsimi yaradıcılığının dilçilik, eləcə də Azərbaycan türkçəsinin tarixini öyrənmək baxımından böyük əhəmiyyətə malik olduğunu vurğulamışıq. Axı Azərbaycan ədəbiyyatında həm də eşq şairi kimi tanınan Nəsiminin bu qəbildən olan şeirləri fəlsəfi baxımdan dünya poeziyasının inciləri siyahısına daxil edilib. Təsədüfi deyil ki, Nəsiminin əsərləri Azərbaycanla yanaşı, Yaxın Şərq, İraq, Kiçik Asiya, eləcə də Orta Asiyada geniş şöhrət qazanıb.

– **Kitabın hazırlanmasında Azərbaycan alimləri də iştirak ediblər?**

– Bəli. Nəşrin elmi məsləhətçisi filologiya elmləri doktoru Sona Vəliyevadır. "Cananı sevərman" adlı kitabda Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının M.Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunda saxlanılan Nəsimi irsinə dair əlyazmaların surətləri, habelə Nəsiminin rübailəri əsasında tanınmış azərbaycanlı xəttat Qulamhüseyn Darabadinin hazırladığı miniatürlerin surətləri yer alıb. Kitabın Daşkənddə və Bakıda Azərbaycan və özbək alimlərinin iştirakı ilə geniş təqdimat mərasiminin keçirilməsi, habelə Özbəkistan və Azərbaycanın aparıcı kitabxanalarına hədiyyə edilməsi planlaşdırılıb.

Bunlarla yanaşı, başçılıq etdiyimiz qurum tərəfindən Özbəkistanda "Nəsimi ədəbiyyat günləri"nin baş tutması, bununla əlaqədar, Azərbaycan və özbək alimlərinin, ədəbiyyatşünaslarının iştirakı ilə Daşkənddə "Mən ədəbiyyat üfüqlərində doğan eşq günəşiyəm" adlı beynəlxalq elmi konfransın keçirilməsi nəzərdə tutulur.

– **Çox gözəl. Bizimçün həm də maraqlıdır ki, rəhbəri olduğunuz Mərkəz Özbəkistanda başqa hansı layihələri gerçəkləşdirir?**

– Görmək istədiyimiz işlər çoxdur. Məsəl üçün, bu aspektdə Özbəkistandakı "Ədəbiyyat" qəzetinin baş redaktoru Baxtiyor Karimlə keçirdiyimiz görüşü göstərə biləmiz. Görüş zamanı biz qarşılıqlı əməkdaşlıq əlaqələrinin yaradılması, birgə layihələrin həyata keçirilməsi məsələlərini müzakirə etdik. Mərkəzimiz adından Özbəkistanın "Ədəbiyyat" qəzeti ilə əməkdaşlıq əlaqələrinin genişləndirilməsi, bu məqsədlə təşkilatlar arasında əməkdaşlığa dair Memorandum imzalanması təklifini irəli sürdük.

Özbəkistanda Azərbaycan ədəbiyyatına daim böyük maraq olduğundan, Azərbaycan və özbək ədəbiyyatının nümayəndələri daim bir-birindən bəhrələndiyindən "Ədəbiyyat" qəzetinin gələcək saylarında Azərbaycan şairlərinin şeirlərini, habelə ədəbiyyat nümayəndələrinə dair daha çox materialların, məqalələrin işıq üzü görməsini arzuladıgımızı vurğuladıq. Həmçinin 2019-cu ilin ölkəmizdə "Nəsimi ili" elan olunması ilə əlaqədar il ərzində Özbəkistanın "Ədəbiyyat" qəzetinin xüsusi buraxılışının dərci və buraxılışın bütövlükdə dahi Azərbaycan şairi İmadeddin Nəsimiyə həsr olunmasını təklif etdik və bununla əlaqədar Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin bütün təşkilati işləri öz üzərinə götürə biləcəyini söylədik. Bu isə çox mühümdür. Çünki həmin qəzet ədəbiyyat sahəsində Özbəkistanda ən böyük mətbu orqandır və öz ətrafına on minlərlə oxucu auditoriyası toplayıb. Qərara gəldik ki, "Ədəbiyyat" qəzetinin növbəti saylarında Azərbaycan ədəbiyyatına yer ayrılın və gələcəkdə Özbəkistandakı Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi ilə sıx əməkdaşlıq qurulsun.

Azərbaycanda buraxılan "Ədəbiyyat qəzeti" haqqında məlumat verdik, ölkədə ədəbi mühitin yetişməsində, formalaşmasında, habelə gənc istedadların yaradıcılığının dəstəklənməsində qəzetin əhəmiyyətini qeyd etdik və gələcəkdə hər iki ölkənin qəzetləri arasında əlaqələrin yaradılması, əməkdaşlığın genişləndirilməsinin vacibliyini vurğuladıq.

Həmin görüşdə baş redaktor, tanınmış jurnalist Baxtiyor Karim Özbəkistandakı Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin fəaliyyətini yüksək qiymətləndirərək məhz Mərkəzin fəaliyyəti nəticəsində Özbəkistanda böyük tərcüməçilər məktəbinin formalaşdığını, Azərbaycan ədəbiyyatına marağın daha da artdığını, Mərkəzin layihəsi ilə çoxsaylı kitabların işıq üzü gördüyünü bildirdi.

O, bizim "Nəsimi ili" ilə əlaqədar təkliflərimizi, birgə layihələrə dair irəli sürdüyümüz fikirləri müsbət qarşılayaraq əməkdaşlığa hazır olduğunu ifadə etdi.

– **Maraqlı məlumatlarla zəngin söhbətə görə təşəkkür edirik Sizə ölkələrimizin inkişafı naminə gələcək fəaliyyətinizdə müvəffəqiyyətlərin davamını arzulayırıq!** ♦

Zöhrə Əliyeva